

Prikaz

Rukopis primljen 10. 10. 2024.

Prihvaćen za tisak 11. 10. 2024.

<https://doi.org/10.22210/govor.2024.41.10>**Ivana Jozić***ijozic@ffos.hr*Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Hrvatska

38. međunarodni znanstveni skup HDPL-a *Jezik u doba digitalizacije*

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku već je četvrtu godinu zaredom održan međunarodni znanstveni skup u organizaciji HDPL-a. Tema ovogodišnjeg skupa bila je *Jezik u doba digitalizacije*, a cilj je skupa bio predstaviti rezultate istraživanja koja se bave pitanjem jezika i lingvističke struke u doba globalizacije, informatizacije, digitalizacije i razvoja umjetne inteligencije da bi se rasvijetlio odnos između jezika, proučavanja i poučavanja jezika te izvanjezične stvarnosti.

Od 13. do 15. lipnja Grad na Dravi ugostio je znanstvenike iz čak 11 zemalja: Bosne i Hercegovine, Srbije, Cipra, Švicarske, Jordana, Italije, SAD-a, Rumunjske, Nigerije, Norveške i Mađarske, a broj sudionika premašio je onaj prošlogodišnji. 120 prijavljenih znanstvenika i znanstvenica održalo je 66 izlaganja, a teme o kojima su govorili bile su iz područja primijenjene lingvistike, sociolingvistike, fonetike, ovladavanja stranim jezikom, usvajanja materinskog jezika, psiholingvistike, lingvistike medija...

Kao i prošle godine, sve su znanstvene, stručne i društvene aktivnosti odlično vodili predsjednik HDPL-a izv. prof. dr. sc. Leonard Pon i tajnica dr. sc. Ivana Šarić Šokčević, a u organizacijskim poslovima pomagali su i studenti volonteri s Odsjeka za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Dan uoči službenog otvaranja skupa održan je pretkonferencijski događaj pod nazivom "Izazovi suvremenog znanstvenoistraživačkog rada (3)" namijenjen doktorandima i poslijedoktorandima, kao i zainteresiranim studentima diplomskih studija. Teme ovogodišnjeg pretkonferencijskog događaja bile su "Usmeni jezični ispiti i zadatci u primijenjenolingvističkim istraživanjima", o čemu je govorila prof. dr. sc. Vesna Bagarić Medve, te "Istraživanja motivacije za učenje stranih jezika", koju je predstavila doc. dr. sc. Manuela Karlak. Na događaj se prijavilo 20 polaznika.

38. skup HDPL-a svečano je otvoren 13. lipnja. Predsjednik Društva izv. prof. dr. sc. Leonard Pon srdačno je pozdravio sve sudionike skupa te izrazio zadovoljstvo zbog

još jednog okupljanja u Osijeku, a u ime Filozofskog fakulteta svim je okupljenima dobrodošlicu te sretan i uspješan rad poželjela prodekanica za nastavu i studente izv. prof. dr. sc. Sanja Jukić. Na kraju svečanog otvaranja skupa dr. sc. Ivana Šarić Šokčević dala je još nekoliko korisnih organizacijskih informacija, a nakon toga počeo je rad u sekcijama. Od četvrtka do subote u tri paralelne sekcije održavana su izlaganja na hrvatskom, njemačkom i engleskom jeziku tijekom kojih su izlagači pokušali odgovoriti na postavljene znanstvene izazove i prikazati rezultate svojih istraživanja razmjenjujući saznanja i znanstveno-stručna iskustva.

Prvog i drugog dana skupa održana su ukupno četiri plenarna izlaganja u nedavno obnovljenoj Svečanoj dvorani Filozofskog fakulteta. Prvo izlaganje pod nazivom *Evaluativna morfologija: Digitalni medij kao katalizator semantičke promjene* održala je Gabrijela Buljan s Filozofskog fakulteta u Osijeku. U izlaganju su prikazani preliminarni rezultati kvantitativne i kvalitativne obrade evaluativnih pojava sufiksacija na *-ar-a* prikupljenih iz nekoliko različitih žanrova hrvatskog mrežnog korpusa CLASSLA-web.hr, a cilj je bio utvrditi postoje li u primjerima prikupljenim iz potkorpusa foruma, kao najspontanijeg, najotvorenijeg i najinteraktivnijeg žanra tekstova spomenutog korpusa, naznake značajnijeg otklona sufiksa od njegove "prototipne" augmentativno/pejorativne funkcije u smjeru formalne ekspresivnosti kao markera identiteta. Drugo izlaganje o *Analizi dječjeg pripovjednog diskursa kao alatu jezične procjene jednojezičnih i dvojezičnih govornika* održala je Gordana Hržica s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta iz Zagreba. U izlaganju je bilo govora o rezultatima projekta *Višerazinski pristup govornom diskursu u jezičnom razvoju* u kojemu je, vodeći se višerazinskim pristupom, ispitana prikladnost uporabe različitih mjera mikrostrukture i makrostrukture u razvoju pripovjednih sposobnosti djece, čime je stvoren temelj njihove primjene u jezičnoj procjeni jednojezičnih i dvojezičnih govornika, s posebnim naglaskom na različite mjere makrostrukture, rječničke raznolikosti te sintaktičke složenosti. Tijekom istraživanja razvijena je i aplikacija MultiDis, temeljena na strojnom učenju i jezičnim tehnologijama, a u svrhu automatske i poluautomatske analize uzoraka pripovijedanja.

Nakon ovog plenarnog izlaganja uslijedilo je predstavljanje knjiga. Lidija Cvikić predstavila je knjigu Vesne Bagarić Medve i Višnje Pavičić Takač *Učenje i poučavanje stranih jezika* iz 2023. godine u izdanju Filozofskog fakulteta u Osijeku. Maša Plešković predstavila je knjigu *Dijete, jezik, pismenost* autorica Tamare Turza-Bogdan i Lidije Cvikić, koju je 2023. godine izdao Učiteljski fakultet iz Zagreba, a Zrinka Jelaska knjigu Marijane Češi *Što je što u nastavi* koju je ove godine izdala Naklada Ljevjak iz Zagreba. Naposljetku je Mihaela Matešić predstavila knjigu Maje Glušac

Imenovanje, oslovljavanje i dozivanje u hrvatskom jeziku koju je također ove godine objavio Filozofski fakultet u Osijeku.

U večernjem terminu, nakon vrijednog angažmana svih izlagača, domaćini su organizirali turističku šetnju osječkim Gornjim gradom, tijekom koje su se mogle čuti razne zanimljivosti i povijesne činjenice o ovome dijelu Osijeka.

Drugog dana skupa održana su još dva plenarna izlaganja. U podnevnom terminu o temi *Mogućnosti i ograničenja umjetne inteligencije u lingvističkim istraživanjima: istraživanje sjecišta tehnologije i ljudske stručnosti* govorio je Aleksandar Kavgić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Novom Sadu. Izlagač je istaknuo kontraste u učinkovitosti i potrebnim vještinama za lingvističke zadatke izvedene s i bez pomoći umjetne inteligencije, ali i nedostatke ove tehnologije. Na temelju slučaja iz prethodnih autorovih istraživanja naglasila se dihotomija između učinkovitosti koju nudi umjetna inteligencija i promišljanje o budućnosti u kojoj lingvisti koriste snage umjetne inteligencije kako bi se usredotočili na teorijske složenosti, iznimke i suptilnosti jezika, koristeći prednosti umjetne inteligencije za automatizaciju ponavljajućih i manje važnih istraživačkih zadataka, čime osiguravaju da ljudski uvid ostane u središtu lingvističkih istraživanja i prakse. U poslijepodnevnom terminu plenarno je izlaganje održala Mirna Erk s Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku. Izlagačica je o temi *Rano učenje i sveprisutnost engleskog jezika: globalni trendovi, lokalna značenja* govorila iz perspektive učinkovitosti ranijeg početka učenja stranog jezika u školskoj/formalnoj sredini te ranom i predškolskom odgoju / neformalnoj sredini. Pitanja u kojoj su mjeri rezultati istraživanja u svijetu relevantni za lokalni, hrvatski kontekst te vodi li učenje engleskog i drugih stranih jezika od početka obveznog školovanja očekivanom uspjehu u našem odgojno-obrazovnom sustavu bili su u fokusu ovoga izlaganja, a odgovori su tumačeni iz socio-kognitivne perspektive te dinamičnog i individualnog shvaćanja procesa ovladavanja jezikom u kojem dolazi do međusobnog prožimanja kognitivnog, socijalnog i afektivnog iskustva.

Kao i svake godine održana je i Godišnja skupština HDPL-a na kojoj je predstavljen rad pojedinih ogranaka, prihvaćena su izvješća o radu HDPL-a, o financijskom poslovanju te izvješće Nadzornog odbora kao i plan rada za sljedeću akademsku godinu. Za novu predsjednicu i tajnicu HDPL-a jednoglasno su izabrane doc. dr. sc. Ana Vidović Zorić (predsjednica) i doc. dr. sc. Ines Carović (tajnica). Ovime se predsjedanje HDPL-om iz Osijeka preselilo u Zagreb, a kolegicama je upućeno puno lijepih želja za uspješan predstojeći mandat. Naposljetku, jednoglasno su izabrani članovi Predsjedništva Društva za iduće dvogodišnje razdoblje kao i članovi Nadzornog odbora Društva.

Osim druženja pri znanstvenim i stručnim izlaganjima sudionici skupa koristili su i stanke za kavu i ručak za međusobno upoznavanje i razmjenu stručnih iskustava.

Trećega dana skupa održane su prijepodneve sekcije nakon kojih je uslijedilo zatvaranje 38. međunarodnog znanstvenog skupa HDPL-a *Jezik u doba digitalizacije*. Uz zahvale i čestitke domaćina na konstruktivnim priložima svim sudionicima te uz zahvale i čestitke Draženke Molnar, voditeljice osječkog ogranka, u ime svih sudionika domaćinima na izvršnoj organizaciji skupa oprostili smo se od Osijeka, predivnog grada na Dravi, uz nadu da ćemo se iduće godine ponovno vidjeti u Zagrebu.
